

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О. Б. Жильцов

«» _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОЕКТУВАННЯ

Галузь знань 0202 Мистецтво

Напрямок підготовки 6.020207 «Дизайн»

(освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»)

2015 – 2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма «Проектування» для студентів галузі знань 0202
«Мистецтво», напряму підготовки 6.020207 «Дизайн».

Розробник: Васильківська Олена Іванівна, доцент, кандидат технічних наук,
доцент кафедри дизайну КУ ім. Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від «13» січня 2016 року № 8

Завідувач кафедри дизайну

(підпис)

Т.В. Малік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	6
4. Структура навчальної дисципліни	12
5. Теми лабораторних занять	12
6. Самостійна робота	13
7. Навчально-методична карта дисципліни	14
8. Методи навчання	15
9. Методи контролю	15
10. Розподіл балів, які отримують студенти	17
11. Методичне забезпечення	17
12. Рекомендована література	18
Базова	18
Допоміжна	19
Інформаційні ресурси	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань 0202 Мистецтво	Нормативна
	Напрямок підготовки 6.020207 - Дизайн	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): Дизайнер	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		2-й
		Аудиторні години
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: "бакалавр"	68 год.
		Лекції
		2 год.
		Лабораторні
		66 год.
		Самостійна робота
		16 год.
		Модульний контроль
6 год.		
		Вид контролю:
		ПМК

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Проектування» є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності, формування гармонійно розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань дизайнерської діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними етапами розвитку шрифтів та розуміння логіки їхнього стилеутворення;
- формування уявлення щодо значущості шрифтового формоутворення у фаховій діяльності дизайнера-графіка;
- ознайомлення з методами та засобами графіки шрифтових форм та оволодіння виражальними можливостями проектно-графічних засобів;
- формування умінь і навичок роботи зі шрифтовими графічними техніками та інструментами;
- оволодіння особливостями роботи дизайнера зі шрифтовою композицією;
- формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців

графічного дизайну.

Під час лабораторних занять, індивідуальної та самостійної роботи відповідно профілю програми бакалавра дизайну формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності (світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька й самостійна), а саме:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,
- уміння оцінювати й модифікувати освоєні наукові методи і засоби дизайн-діяльності,
- обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації,
- здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання,
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Фахові компетентності базові (організаційна, мистецтвознавча) та **спеціальні** (проектно-творча й технологічна), а саме:

- володіння професійним термінологічним апаратом,
- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та авторських прийомів провідних дизайнерів,
- володіння навичками візуального створення й сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів,
- володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну,
- здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел для виконання конкретного дизайнерського завдання.

Результати навчання (знання та практичні навички й уміння)

Знання:

- етапів розвитку шрифтової графіки в історичному та композиційному аспектах;
- композиційних основ роботи зі шрифтовими формами;
- принципів аналізу шрифтів та коректного застосування виражальних можливостей літерних форм.

Практичні навички й уміння:

- практичної роботи зі шрифтами як системою знаків,
- застосування знань щодо побудови знаків латиниці та кириличної абетки,
- коректного визначення закономірностей і особливостей побудови сполучень графем літер,
- творчого застосування знань щодо особливостей шрифтових графічних технологій,
- професійного застосування виразних можливостей графіки до пошуку новизни у шрифтових формах.

Програмні результати навчання:

- мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань,
- спроможність інтерпретувати й модифікувати авторські прийоми провідних дизайнерів,

- здатність до проектного мислення та проектування оригінальних дизайнерських програм і проектів,
- володіння навичками візуального створення і сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів,
- здатність до самоосвіти, самоаналізу, самокоригування й самовдосконалення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1 - Шрифтова графіка

Змістовий модуль 1. Основи шрифтової графіки

ТЕМА 1.1 Лекція 1. Шрифтова графіка як основа графічного дизайну. Історія розвитку письма (2 год.)

Вступ. Мета та завдання курсу. Історія світової писемності. Термінологія та класифікація письма в історичній послідовності. Естетика рукописних шрифтів.

Теми лабораторних робіт (18 год.)

ТЕМА 1.1 Пропедевтичні вправи (2 год.)

Оволодіння технічними навичками письма та набуття первинних навичок в навчанні шрифтової графіки.

Вимоги до завдання

Виконати спеціальні тренувальні вправи для формування первинних навичок у шрифтовій графіці, розвитку умінь і навичок зображення окремих елементів шрифтів різними олівцями: одинарним, широким пласким (теслярським), здвоєним. Дотримуватись виконання ліній одним прийомом. Попереднє розлінування аркуша не рекомендується. Вправи виконуються без допомоги лінійки та косинця.

Література: 1, 2, 4-8, 11, 12, 22-27.

ТЕМА 1.2 Ритмічні ряди з елементів літерних форм (8 год.)

Виконання лінійних метричних рядів. Виконання рядів на основі трикутника, квадрата, кола. Виконання ритму навколо центра.

Вимоги до завдання

Виконати орнаментальні вправи з лінійних рядів та виявити:

- метричну залежність ряду від форми ліній та відстані між ними;
- залежність лінійно-просторових характеристик ритму від застосування різних сполучень елементів;
- закономірності організації ритму навколо центру в закритих та відкритих лінійних структурах.

Матеріали та інструменти: папір А4 (або зошит в косу лінійку для початкових класів), лінійка, олівець, перо пласке, чорна туш або чорнило.

Література: 1, 2, 4-8, 11, 12, 22-27.

ТЕМА 1.3 Виконання елементів літерних форм різними інструментами (8 год.)

Виконання ритмічних рядів з елементів літерних форм та замкнених просторових структур з літерних форм різними інструментами. Прискорений рух інструментів за графемою складної форми.

Вимоги до завдання

Виконати ритмічних рядів з елементів літерних форм та замкнених просторових структур з літерних форм різними інструментами, оволодіти на практиці прийомами роботи різними інструментами (пласке перо, калам, кругле перо, фломастер, плаский пензлик, гострий пензлик). Виконати вправи та прискорений рух інструментів за графемою складної форми за зразком. Вправи виконувати поелементно з наступним поєднанням їх в літери для вивчення можливостей різних інструментів.

Матеріали та інструменти: папір А4 (або зошит у клітинку, міліметровий папір), лінійка, косинець, олівець, перо пласке, калам, кругле перо, фломастер, плаский пензлик, гострий пензлик чорна туш або чорнило.

Вправи виконуються за допомогою лінійки та косинця.

Рекомендована література: 1, 2, 4-8, 11, 12, 22-27.

Завдання для самостійної роботи (4 год.)

Створення композиції з літерних форм

Виконати орнаментальні композиції з простих графічних елементів літери, спираючись на традиційні орнаменти вишивки та ткацтва, з урахуванням інтервалів між штрихами, від яких залежить характер орнаменту різними інструментами (пласким пером, круглим пером, пласким пензлем або каламом, гострим пензлем).

Завдання:

1. Виконати серію орнаментальних вправ пласким пером під кутом 0° та 45° (або 30°).
2. Виконати серію орнаментальних вправ круглим пером.
3. Виконати серію орнаментальних вправ широким пензлем або каламом.
4. Виконати серію орнаментальних вправ гострим пензлем.

Змістовий модуль 2. Генезис та побудова шрифтів

Теми лабораторних робіт (32 год.)

ТЕМА 2.1 Генезис та побудова шрифтів. Види шрифтів. (4 год.)

Виконання аналізу та побудови літер кириличної абетки та латиниці за принципами геометрії фігур (трикутника, квадрата, прямокутника й кола) та пропорційної побудови.

Вимоги до завдання

Оволодіти послідовним написанням літерних форм за заданими принципами, геометрії фігур, які застосовуються у формоутворенні літер, їхніх пропорцій. В процесі виконання літер здійснювати аналіз їхньої графіки з метою визначення можливих порушень логіки, конструкції та виявлення причин.

Матеріали та інструменти: папір А4 (або зошит у клітинку, міліметровий папір), лінійка, олівець, перо пласке, чорна туш або чорнило.

Література: 1, 3-8, 15-18, 28-30.

ТЕМА 2.2 Архітектоніка літери. Графема (6 год.)

Виконання побудови графем маюскульних літер кириличної абетки та латиниці.

Вимоги до завдання

Оволодіти послідовним написанням літерних форм за конструктивними принципами (графемою). При виконанні завдання необхідно дотримуватись пропорцій літер.

Матеріали та інструменти: папір А4 (або зошит у клітинку, міліметровий папір), лінійка, олівець, здвоєний олівець, плаский маркер.

Література: 1, 3-8, 15-18, 28-30.

Завдання для самостійної роботи (4 год.)**Побудова поліграми**

Виконати побудову поліграм з дотриманням пропорцій графем маюскульних літер кириличної абетки та латиниці. Задача: правильне написання літер, виявлення та акцентування спорідненості літер за групами, збереження розпізнаваності. На основі отриманих поліграм виконати декоративне вирішення двох поліграм. Формат композиції не менше А4, колірне вирішення за вибором студента.

Завдання:

1. Виконати побудову графем маюскульних літер кириличної абетки та латиниці (5х5см) на міліметровому папері.
2. Виконати ряд пошукових ескізів принципового вирішення поліграм на папері А4.
3. На основі отриманих графем побудувати варіанти сполучення літер у поліграмах за вибором студента. Рекомендується виконання в різних масштабах, перами різної ширини.
4. Створити варіанти декоративного вирішення двох поліграм (15х15см).
5. Виконати оригінал творчої роботи.

ТЕМА 2.3 Написання абетки (маюскул) (4 год.)

Оволодіння технічними навичками написання маюскульних літер кириличної абетки та латиниці.

Вимоги до завдання

Оволодіти послідовним написанням літерних форм за конструктивними принципами. Виконати написання маюскульних літер кириличної абетки та латиниці пласким пером з дотриманням пропорцій літер та правил дукту.

При виконанні завдання необхідно дотримуватись пропорцій літер та прийомів правильної роботи інструментом.

Матеріали та інструменти: папір А4 (або зошит у клітинку, міліметровий папір), лінійка, олівець, перо пласке, чорна туш або чорнило.

Література: 1, 3-8, 15-18, 28-30.

ТЕМА 2.4 Написання абетки (мінускул, курсив) (4 год.)

Оволодіння технічними навичками написання прямого та курсивного начертання мінускульних літер кириличної абетки та латиниці.

Вимоги до завдання

Оволодіти послідовним написанням літерних форм за конструктивними принципами. Виконати написання мінускульних літер кириличної абетки та латиниці пласким пером з дотриманням пропорцій літер, правил дукту, зв'язаних та незв'язаних літер. При виконанні завдання необхідно дотримуватись пропорцій літер та прийомів правильної роботи інструментом.

Матеріали та інструменти: папір А4 (або зошит у клітинку, міліметровий папір), лінійка, олівець, перо пласке, чорна туш або чорнило.

Література: 1, 3-8, 15-18, 28-30.

ТЕМА 2.5 Побудова антикви (8 год.)

Виконання побудови кириличної абетки та латиниці шрифтом «антиква Дюрера».

Вимоги до завдання

Оволодіти на практиці закономірностями формоутворення завершеного класичного шрифту, звернути увагу на утилітарні й художні властивості літер.

Побудувати літери «Н», «А», «О», «В», «М» розміром по висоті 10см та рівномірно заповнити тушшю; решту літер виконати розміром по висоті 5см (заповнювати тушшю не обов'язково).

Матеріали та інструменти: папір формату А3, лінійка, циркуль, олівець, здвоєні олівці, перо пласке, чорна туш, чорне чорнило.

Література: 1, 3-8, 15-18, 28-30.

ТЕМА 2.6 Конструкція слова, графічної фрази (6 год.)

Виконання побудови графічної фрази та дослідження співвідношення конструкції літер з їхнім внутрішнім простором та міжлітерним інтервалом.

Вимоги до завдання

Виконати побудову заданої графічної фрази та дослідити співвідношення конструкції літер з їхнім внутрішнім простором та міжлітерним інтервалом.

Матеріали та інструменти: папір формату А3 (білий, темний, тонований), лінійка, олівець, перо пласке, пензлик плаский, чорна туш або чорнило.

Рекомендована література: 1, 3-8, 15-18, 28-30.

Завдання для самостійної роботи (4 год.)**Створення композиції з елементів слів**

Створити архітектонічний автопортрет заданої графічної фрази та дослідити співвідношення конструкції літер з їхнім внутрішнім простором та міжлітерним інтервалом. Виконати побудову автопортрет-композицію з інвертованих елементів слів та елементів внутрішнього простору літер. Формат композиції не менше А3, колірне вирішення за вибором студента.

Завдання:

1. Виконати пошукові варіанти напису заданої графічної фрази шрифтом із зарубками на основі геометричної пластики пласким пером або пласким пензлем з постійною величиною міжлітерного інтервалу.
2. Проаналізувати класичну гармонію слів та візуально врівноважити внутрішній простір літер.

3. Вирізати отримані літери з навколишнім простором.
4. Виконати інверсію літер та отримати контрформу.
5. Вирізати отримані внутрішні простори кожної літери.
6. Виконати пошукові варіанти побудови автопортрет-композиції з інвертованих елементів слів та елементів внутрішнього простору літер та визначити найкращу комбінацію.
7. Виконати оригінал творчої роботи.

Змістовий модуль 3. Основи шрифтової композиції

Теми лабораторних робіт (16 год.)

ТЕМА 3.1 Шрифтовий орнамент. Покриття шрифтом фону (8 год.)

Виконання орнаменту із застосуванням шрифтових форм. Створення фону на основі орнаментального шрифтового елемента.

Вимоги до завдання

Вивчити можливості застосування шрифту як рівномірного орнаменту, за допомогою якого можливо покрити поверхню аркуша паперу, домігшись рівного фону. Головний принцип – відсутність центру композиції, наявність рапорту, багато раз повтореного на аркуші паперу. У роботі застосувати літери різної товщини, штрихування, заповнення поля літери. Графічна композиція створюється на папері формату А3 і має гармонійно поєднувати різні тональні графічні форми.

Матеріали та інструменти: папір формату А3, лінійка, олівець, перо пласке, кольорова туш або чорнило, гуаш.

Література: 1-3, 5-11, 13-21, 23-27, 30.

ТЕМА 3.2 Декоративна літера (4 год.)

Виконання декоративної літери із застосуванням різних графічних прийомів.

Вимоги до завдання

Оволодіти на практиці етапом творчого процесу створення графіки літери, яке відтворює її художньо-декоративні властивості, та основами розробки прописної літери (буквиці), поєднання літер (монограми) певного стильового спрямування та образного вирішення.

Застосовуючи різні інструменти на аркушах паперу формату А4 створити декоративні літеру опрацьованими видами письма за вибором студента. У роботі застосувати літери різної товщини, штрихування, заповнення поля літери.

Матеріали та інструменти: папір формату А4, лінійка, олівець, різні види пера, пензлів, калам, шрифтові валики, фломастери, гелієві, кулькові ручки тощо, кольорова туш або чорнило, гуаш.

Література: 1-3, 5-11, 13-21, 23-27, 30.

ТЕМА 3.3 Оригінальна шрифтова композиція (4 год.)

Виконання шрифтових блоків (слів) різними інструментами. Створення літери-образа, ініціала та монограми як прописної літери та декоративного елемента.

Вимоги до завдання

На основі теоретичних знань щодо формоутворення шрифтів та культури виконання створити оригінальну композицію шрифтової графіки, виявити художню якість при складних взаємодіях простору та шрифтових форм. Ознайомитись на практиці з новими технічними засобами, які застосовуються у шрифтовій графіці.

Графіка літер, цифр, розділових знаків застосовується за вибором, композиційний принцип визначається студентом. Застосування технічних прийомів не обмежується. Випробування нових інструментів або пошук нових прийомів роботи з відомим інструментом повинне мати експериментальний характер.

Матеріали та інструменти визначаються композиційною доцільністю.

Рекомендована література: 1-3, 5-11, 13-21, 23-27, 30.

Завдання для самостійної роботи (4 год.)

Створення декоративної шрифтової композиції

Виконати декоративні (орнаментальні) композиції із застосуванням композиційних засобів, в результаті чого відкриваються нові візуальні властивості шрифту. У роботі застосувати літери різної товщини, штрихування, заповнення поля літери. Літера та сполучення літер можуть зазнавати формальних графічних перетворень, змінюватися за розміром, щільністю, насиченістю.

Для покращення ритмічного строю застосувати фон (можливі: шрифтовий фон, безладно розташовані окремі літери або організований шрифтовий блок), акценти, виділення розміром та різними прийомами графічного зображення (лінія, штрих, пляма). Графічна композиція створюється на папері формату А3 і має гармонійно поєднувати різні тональні графічні форми.

Виконання роботи виключно в ручному режимі, застосування комп'ютерних технологій в даній роботі є неприпустимим!

Завдання:

1. Розробити графічні елементи – мотиви орнаментів з графічних шрифтових форм.
2. Виконати ескізний пошук принципів побудови орнаментальної композиції.
3. Розробити ритмічно-композиційну схему орнаменту бордюру, розетки й шпалер та адаптувати шрифтові мотиви до різних типів орнаментів шляхом виконання ескізів.
4. Виконати оригінал творчої роботи.
5. Завершену роботу наклеїти на цупкий папір чи тонкий картон з полями або оформити у відповідне паспарту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

№ п/п	Назви розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
МОДУЛЬ 1 - Шрифтова графіка							
Змістовий модуль 1. Основи шрифтової графіки							
1.1	Шрифтова графіка як основа графічного дизайну. Історія розвитку письма	4	4	2	2		
1.2	Ритмічні ряди з елементів літерних форм	8	8		8		
1.3	Виконання елементів літерних форм різними інструментами	12	8		8	4	
<i>Разом</i>		24	20	2	18	4	
Змістовий модуль 2. Генезис та побудова шрифтів							
2.1	Генезис та побудова шрифтів. Види шрифтів. Анатомія літери	4	4		4		
2.2	Архітектоніка літери. Графема	10	6		6	4	
2.3	Написання абетки (маюскул)	4	4		4		
2.4	Написання абетки (мінускул, курсив)	4	4		4		
2.5	Побудова антикви	8	8		8		
2.6	Конструкція слова, графічної фрази	10	6		6	4	
<i>Разом</i>		40	32		32	8	
Змістовий модуль 3. Основи шрифтової композиції							
3.1	Шрифтовий орнамент. Покриття шрифтом фону	8	8		8		
3.2	Декоративна літера (монограма)	4	4		4		
3.3	Оригінальна шрифтова композиція	8	4		4	4	
	МКР за темами модуля	6					6
<i>Разом</i>		26	16		16	4	6
<i>Разом за навчальним планом</i>		90	68	2	66	16	6

5. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пропедевтичні вправи	2
2.	Ритмічні ряди з елементів літерних форм	8
3.	Виконання елементів літерних форм різними інструментами	8
4.	Генезис та побудова шрифтів. Види шрифтів	4
5.	Архітектоніка літери. Графема	6

6.	Написання абетки (маюскул)	4
7.	Написання абетки (мінускул, курсив)	4
8.	Побудова антикви	8
9.	Конструкція слова, графічної фрази	6
10.	Шрифтовий орнамент. Покриття шрифтом фону	8
11.	Декоративна літера	4
12.	Оригінальна шрифтова композиція	4
	Разом	66

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Створення композиції з літерних форм	4
2.	Побудова поліграми	4
3.	Створення композиції з елементів слів	4
4.	Створення декоративної шрифтової композиції	4
	Разом	16

Карта самостійної роботи бакалавра з дисципліни “Проектування”

Таблиця 5

Змістовий модуль та теми курсу	кільк. годин	Академічний контроль	Бали	Терміни (тижні)
МОДУЛЬ 1 - Шрифтова графіка				
Змістовий модуль I				
Створення композиції з літерних форм	4	Індивідуальне заняття, лабораторні заняття, модульний контроль	30	2 сем. 5 тиждень
Змістовий модуль II				
Побудова поліграми	4	Індивідуальне заняття, лабораторні заняття, модульний контроль	30	2 сем. 8 тиждень
Створення композиції з елементів слів	4	Індивідуальне заняття, лабораторні заняття, модульний контроль	30	2 сем. 12 тиждень
Змістовий модуль III				
Створення декоративної шрифтової композиції	4	Індивідуальне заняття, лабораторні заняття, модульний контроль, підсумковий модульний контроль	30	2 сем. 14 тиждень
Разом годин за 2 семестр:	16		Разом балів: 120	

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: ілюстрація, демонстрація.

За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Проектування» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульно-рейтингова система складається з двох частин, які доповнюють одна одну: **модульної та рейтингової**. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного і підсумкового контролю за відповідною 100-бальною шкалою згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання.

Форми проведення поточного та підсумкового контролю:

- види поточного контролю обираються викладачем (оцінювання поточних робіт, домашніх самостійних завдань,);
- види підсумкового контролю визначаються навчальним планом (залік).

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю.

Модульний контроль здійснюється окремо у вигляді перегляду творчих робіт (портфоліо-контроль).

Систему рейтингових балів для різних видів контролю у табл.7. та порядок їхнього переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано, табл.8-9.

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування лабораторних занять	1	33	33
3.	Робота на лабораторному занятті	5-10	33	210
4.	Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	30	4	120
5.	Виконання модульної контрольної роботи (перегляд творчих робіт)	50	1	50
Усього без урахування коефіцієнта			–	414 балів
(коефіцієнт – 4,14)				

Підсумковий контроль здійснюється після проходження модулю залікового кредиту. Підсумкове модульне оцінювання визначається як сума балів, отриманих студентом при вивченні навчального матеріалу тем змістового модулю, та балів, отриманих за результатами модульного контролю та підсумкового контролю (заліку). Ця сума балів становить рейтинг студента з навчальної дисципліни. Протягом семестру правила підрахунку балів не змінюються. Важливість цих балів для студента зумовлюється тим, що одержанні за модулі бали зараховуються студенту при виведенні підсумкової оцінки за весь курс. Це повинно спонукати студента до систематичної роботи і стимулювати його бажання підвищити свій рейтинг.

Підсумкова оцінка контролю поточної успішності студента складається з трьох складових:

- систематичність та активність роботи на лабораторних заняттях;
- рівень виконання поточних та творчих завдань самостійної роботи;
- підготовка до портфоліо-контролю.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на лабораторних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їхнього виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Сума рейтингових оцінок (балів), отриманих студентом в межах залікового кредиту та підсумкового модульного контролю (ПМК), порівнюється з даними порівняльної таблиці оцінок і робиться відповідний висновок. Наприклад, студент отримав $357 : 4,14 = 86,23$ балів за поточну роботу й у підсумку оцінка «добре» за 4-бальною національною шкалою.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Богдеско И.Т. Каллиграфия. - СПб.: Агат, 2005. - 176 с.
2. Гордон Ю. Книга про буквы от Аа до Яя.- М.: Издательство Студии Артемия Лебедева, 2006 – 384с.
3. Виллу Тоотс 300 шрифтов - Латвийское государственное издательство, 1960.- 416с.
4. Семченко П.А. Основы шрифтовой графики – Минск: "Высшая школа", - 1978. – 97с.
5. Таранов Н.Н. Рукописный шрифт. - Минск: "Высшая школа", 1986 -160с.
6. Таранов Н.Н. Шрифт и образ в издании: Учебное пособие. - М.: Изд-во МГАП "Мир книги", 1995. - 147 с.
7. Таранов Н.Н. Художественно-образная выразительность шрифтов: Монография – Волгоград: Перемена.- 2000 – 168с.
8. Проненко Л.И. Каллиграфия для всех.- Москва „Книга" 1990.- 248с.
9. Мітченко В. Естетика українського рукописного шрифту. – К.: Грамота, 2007.
10. Серов Сергей Иванович. Гармония классической типографики. М.: ЗАО «Линия График», 2003 - 32 с.
11. Engelbrecht, Lisa. Modern mark making : from classical calligraphy to hip hand-lettering / Lisa Engelbrecht. p. см.- USA: by Quarry Books, a member of Quayside Publishing Group, 2011.-160с.
12. Лесняк Владимир Графический дизайн (основы профессии) / В.И. Лесняк - К.: Биос Дизайн Букс, 2009.-416с.
13. Буковецкая О. А. Дизайн текста: шрифт, эффекты, цвет - 2-е изд., испр. М.: ДМ К, 2000. - 304 е., ил, 4 л. ил.
14. Малькольм Кауч Творческая каллиграфия: искусство красивого письма.- 128с.
15. Каллиграфия: Рукописные шрифты Запада и Востока. 45 проектов с пошаговыми объяснениями. /Под общей редакцией профессора Р. Клеминсона.- М.: ЗАО «Издательская группа «Контэнт0».- 2008.- 224с.
16. Маргарет Морган. Буквицы. Энциклопедия. Декоративная каллиграфия.- М.: АРТ-Родник.- 2007.- 256с.
17. Ефимов В.В. Великие шрифты. Книга 1. Истоки. – М.: Пара-Тайп, 2006.
18. Шрифты. Разработка и использование. Барышников Г.М., Бизяев А/О... Ефимов ВВ., Моисеев А.А., Почтарь Э.И., Ярмола Ю.А.- М., Издательство ЭКОМ, 1997.-288 с: ил.
19. Афонькин С.Ю., Афонькина Е.Ю. Орнаменты народов мира. - Издательство: Кристалл, 1998. – 259с.
20. Огюст Расинэ Орнамент всех времен и стилей. Том 1. - Издательство: Арт-Родник, 2004. – 267с.
21. Огюст Расинэ Орнамент всех времен и стилей. Том 2. - Издательство: Арт-Родник, 2004. – 250с.

Допоміжна

22. Даниленко В.Я. Основы дизайна: підручник. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 320с.
23. Устин В.Б. Композиция в дизайне. – М., 2006.
24. Яцюк Ольга Основы графического дизайна на базе компьютерных технологий. – СПб: Издательство: БХВ-Петербург, 2004. – 240с.
25. Итен И.В. Искусство формы. – М., 2001.
26. Чернышев О. В. Формальная композиция. Творческий практикум.-Мн.: Харвест, 1999-312 с.
27. Лещинский А.А. Основы графики: Учеб. пособие / А.А.Лещинский. – Гродно: ГрГУ, 2003. – 194 с.
28. Чернихов Я.Г., Соболев Н.А. Построение шрифтов / Я.Г. Чернихов, Н.А. Соболев. – М.: ООО «Издательство «Архитектура-С»», 2007. – 116 с.
29. 1000 способов шрифтового дизайна: шрифты, достигшие совершенства. – М.: РИП-холдинг, 2005. – 295 с.
30. David Harris The Calligrapher's Bible. 100 Complete Alphabets and How to Draw Them. - Barron's Educational Series, 2003.- 257с.

Інформаційні ресурси

31. <http://beautifultype.net>
32. <http://www.fontov.net/shrifti-klassifikacia>
33. <http://www.paratype.ru>
34. <http://calligraphy-expo.com>
35. <http://www.davno.ru/articles>
36. <http://vk.com/typopublic>
37. <http://www.ph4.ru>
38. <http://thetypefight.com/index.php>
39. <http://ukrfonts.com/info>